

Positive erfaringer med ny struktur i yrkesutdanningen for gartner og agronom

Forsøket med to år i skole og to år i lære for gartner og agronom har vært vellykket med hensyn til rekruttering, kvalitet og gjennomføring. Det viser sluttrapporten fra evalueringen av forsøket. Kunnskapsdepartementet besluttet derfor å gjøre strukturen permanent for gartnerfaget fra høsten 2020.

RAPPORT | SIST ENDRET: 17.12.2020

Tittel:

Forsøk med 2+2 modell for agronom og gartner

Rapporten:

[Last ned rapporten hos Østlandsforskning \(PDF\)](#)

Forfatter:

Bjørnar Sæther, Merethe Lurfald, Håkon Sivertsen

ISBN:

978-82-8380-213-9 (Nettutgave)

Utgiver:

Høgskolen i Innlandet

År:

2020

Hovedfunn

- Rekrutteringen av nye lærebedrifter og elevenes søking til fagene har økt i forsøksperioden.
- Arbeidslivets behov har i større grad blitt imøtekommet.
- Mange lærlinger får økt mestringsfølelse.
- Forsøksordningen har resultert i flere lærekontrakter og beståtte fag- eller kompetanseprøver.
- Landbruksnæringen var skeptiske til forsøksordningen i begynnelsen, men ble mer positive etter

hvert.

Om denne rapporten

Forsøket med yrkesutdanning med 2+2 modell for gartner og agronom ble gjennomført i perioden 2013-2020. Fire fylkeskommuner; Vestfold, Buskerud, Nordland og Finnmark, har deltatt i forsøket.

Østlandsforskning, i samarbeid med Trøndelag forskning og utvikling, har hatt i oppdrag å evaluere forsøket fra 2015. Ved hjelp av kvantitative og kvalitative metoder, har forskerne kommet fram til funn fra evalueringen, organisert i tre hovedtemaer; *rekruttering, kvalitet og gjennomføring*.

Kun fire forsøksfylker og relativt lav svarprosent på spørreundersøkelsene gjør det vanskelig å generalisere funnene, men intervjuene viser likevel verdifulle og nyanserte oppfatninger av erfaringene. Faglig råd for naturbruk (FRNA) har vært involvert både i utviklingen av forsøket og i evalueringen.

Rekrutteringen av nye lærebedrifter og elevenes søking til fagene har økt i forsøksperioden

Opplæringskontorene for landbruk og gartnerfag har hatt en viktig rolle i å rekruttere lærebedrifter og koble lærlinger og lærebedrifter. Det ble rekruttert 126 nye lærebedrifter innen landbruk- og gartnerfagene (per 2018). Søkertallet for elevene økte med 42 % i forsøksfylkene, mens det for resten av landet økte med 16 %.

Arbeidslivets behov har i større grad blitt imøtekommet

Arbeidslivets behov har i større grad blitt imøtekommet, og det synes å være en smidig overgang mellom læretid og arbeidsliv. Det har blitt etablert et godt samarbeid mellom skoler, opplæringskontor og lærebedriftene. Om lag to-tredjedeler av de ferdige kandidatene arbeider i landbruks- eller gartnerfagene ett til to år etter ferdig utdanning.

Mange lærlinger får økt mestringsfølelse

Læringsordningen har vært attraktiv for alle grupper elever/lærlinger i de fire fylkene. Mange får økt mestringsfølelse ved å kunne ta fagbrev gjennom å arbeide praktisk i bedrift. De sterke elevene/lærlingene ser verdien av en god praksisopplæring og kombinerer den med teorikurs. Lærlingene har stor tro på at et

lærlingløpet gjør dem bedre kvalifiserte for arbeid, både i landbruks- og gartner næringen.

Forsøksordningen har resultert i flere lærekontrakter og beståtte fag- eller kompetanseprøver

Forsøksordningen har resultert i 103 lærekontrakter og 79 beståtte fag- eller kompetanseprøver. Av disse har 18 bestått fag- eller kompetanseprøve i gartnerfaget. Andelen lærlinger som har avlagt fag- eller kompetanseprøve er 76 prosent i forsøksperioden. Av personvern hensyn har det ikke vært mulig for forskerne å sammenligne andelen som fullførte innenfor forsøksordningen med fagopplæring i skole innen vg3 Landbruk og gartner, da tallene er lave, og derfor «prikket» og unntatt offentligheten.

Landbruksnæringen var skeptiske til forsøksordningen i begynnelsen, men ble mer positive etter hvert

Argumentene for og mot ny struktur hadde til felles at de handlet om graden av teoretisk kompetanse i opplæringen. Argumentene var på den ene siden at flere elever lykkes bedre i lærlingløp enn i skole, og på den andre siden at teorien i vg3 er viktig for å ta over gård og ha ansvar for egen virksomhet.

Andre relevante rapporter

- Østlandsforskning 2014: Evalueringsrapport av landbruksutdanningen på videregående nivå og vurdering av behovet for fagskoler innen landbruk.
- Østlandsforskning 2018: Erfaringer fra forsøk med lærlingeordning i gartner næring og landbruk